

DO SLJEDEĆE GODINE...

Takmičarski dio je sinoć završio, ali nismo završili sa predstavama... Večeras imamo čak dvije. Dolaze nam naši dragi gosti iz Travnika i Sinja.

Sinoć smo gledali Trebinje...

Željo i njegovi mladi glumci.

Još jedna predstava koja je, između ostalog, skrenula pažnju na težak položaj u kojem se nalazi pozorište, umjetnost općenito...

Začas prođe ovih sedam dana... Dok trepneš...

Prođe i ovaj Festival, koji je bio u svakom smislu poseban.

Takvim ga je učinila naša publika, koje je svaku noć bilo u velikom broju.

I kad su se predstave neke igrale i u Maloj sali, publika je bila razumna, i hvala im na tome.

Bez ljutnje su neki ostajali ispred sale, jer nisu baš svi mogli ući.

To govori o ovogodišnjoj zainteresovanosti za ovaj Festival...

Drago nam je, draga publiko, što ste sve predstave pratili sa uživanjem, rado razmjenjivali svoje dojmove sa vašim prijateljima, poznanicima.

Hvala vam što ste ostavljali komentare u našu Knjigu utisaka...

Hvala žiriju što su bili tako divni, družili se s nama, a hvala im i što smo ponešto uspjeli i naučiti od njih.

Hvala našoj Ljiljani Čekić što je s nama podijelila prezentaciju svoje doktorske disertacije...

Dragi mladi glumci, draga Slađo, hvala što si nam priuštila onako divnu prezentaciju radionica koju si radila u toku Festivala... Uživali smo!

Hvala svima što su na bilo koji način uveličali ovogodišnji Festival, i podigli ga na jedan poseban nivo...

Hvala, dragi prijatelji... Vidimo se na 45. Teatarskom festivalu FEDRA BiH!!!

Hajde da se zabavljamo!

OKRUGLI STO...

“MINISTARKA”

ŽELJKO MILOŠEVIĆ

Strajo Krsmanović je pozdravio mladi ansambl u čijoj smo izvedbi imali priliku vidjeti originalno čitanje jednog klasika kao što je Nušić.

Željko Milošević je priznao da se ne osjeća kao gost na bugojanskim festivalima, s obzirom da je na FEDRI već dugi niz godina. Ansambl koji je izveo večerašnju predstavu čine najmlađi članovi njihovog pozorišta. Ideja o radu na ovom tekstu se javila pred novogodišnje praznike kada su oni izrazili želju da rade neku komediju. Predložio im je „Gospođu ministarku“ želeći se našaliti sa njima, no oni su bili ustrajni u namjeri da odrade tu predstavu, te je Milošević odlučio pokušati adaptirati tekst tako da predstava bude brza, sa drugačijim dramskim sukobom, a da se sve to može opravdati i samim Nušićem. Željeli su izbjeći pričanje u Nušiću, pa su iz tih razloga izvršili korekcije i stavili je u drugi kontekst. Tokom rada na predstavi su u pojedinim trenucima željeli i odustati, ali istrajali su i izrodilo se ono što smo svi imali priliku večeras vidjeti.

Straju Krsmanovića je zanimalo da li je ovakvo čitanje pravljeno zbog ansambla, da se istestira mogu li ga oni iznijeti sa mogućnošću da im se vjeruje ili suprotno, što je Milošević pojasnio rekavši da je proisticalo jedno iz drugog. Bilo mu je zanimljivo što je Milošević radnju smjestio u kazneno- popravni dom, što je otvorilo mogućnosti da se naprave brojne dramske pretumbacije. Prema njegovim riječima u predstavi smo imali priliku vidjeti neke zanimljivije kreacije, počevši od malog Davida.

Sladana Zrnić je čestitala ansamblu što su se odlučili za ovako ozbiljan zadatak. Dopada joj se adaptacija, i smatra da je odlična ideja da igraju djeca njihovog uzrasta. Kada je u pitanju sama glumačka igra, uputila je pohvale na račun brze igre, te posebno čestitala „ministarkama“. Međutim, vjeruje da se upravo zbog brzine prelijetalo preko teksta, što je donke otežalo razumijevanje. Ističe da je i sama svjesna koliko je teško raditi sa mladim ljudima. Posebno je pohvalila ideju da najmlađi član ansambla igra Ristu. Savjetovala im je da se u budućnosti više oslone na tekst.

Strajo Krsmanović se složio sa zamjerkom o brzini izgovaranja teksta, ističući da zna da se u Trebinju govori čisto i artikulirano.

Sulejman Bosto smatra da sve što se pojavi na festivalima ima vrijednost, i na tom nivou i ova predstava zaslužuje pohvale. Prema tom kriteriju, svako čiji je izbor teatar i koji je uložio napor za bilo kakav mikrorad, zaslužuje riječ zahvalnosti. Međutim, ističe da postoji jasna disproporcija između kapaciteta mladog glumačkog ansambla i onoga što nosi Nušić. Smatra da bi trebalo otkloniti glavni nedostatak ove predstave, a to je nevjerovatno brz govor, usljed čega se gubi modulacija i psihološki aspekt. Puštanjem da rečenica lebdi, izostaje kontrola situacije. Bosto smatra da je ovaj komad bio prevelika ljestvica za njih, naglašavajući da im ovo govori sa željom da rade na sebi u budućnosti i da ovo shvate kao proces učenja.

Ljiljana Čekić je pohvalila zanimljiv rediteljski iskorak, čime su stvari na neki način približene njihovim godinama. Uočila je da je Milošević ubacio i socijalni angažman diskretnim uvlačenjem na početku i kraju predstave, jer pozorište je u mraku, ne samo fizički, nego i duhovno, s obzirom da njegov opstanak zavisi od ljudi koji nisu svjesni ozbiljnosti problema. Prema njenim riječima nevjerovatno je da jedan ovako mlad ansambl dovede do kraja ovako zahtjevan komad, naročito kada u obziru uzmemo i količinu teksta koju su ovi mladi ljudi morali naučiti. Zanimalo ju je zašto je Ninković u ovoj verziji slijepac.

OKRUGLI STO...

Željko Milošević je objasnio da je Ninković jedini predstavnik visokog društva koji se pojavljuje u predstavi, dok je ministar imaginacija, pa su iz tih razloga odlučili da se posluže metaforom. S druge strane, zbog svega što se dešava sa kulturom u današnje vrijeme, zaslužuje da bude u mraku. Priznaje da sebi s vremena na vrijeme dopusti da destrukcijom pristupi velikim djelima,

neopterećen njima, ali ih poštujući. Ne vidi potrebu da u današnjem vremenu ne postoji mogućnost da se nekom velikom djelu pristupi na drugačiji način.

Ljiljana Čekić ističe da iako sam naziv prodaje predstavu, s druge strane je on i opterećenje zbog toga što ljudi dolaze s određenim očekivanjima.

Željko Milošević naglašava da destrukcija počinje već od samog naslova, gdje je svjesno izbacio titulu gospođe, koja je sadržana u originalnom Nušićevom tekstu. Zanimala ga je jedna stvar koja slabo dolazi do izražaja, a to je kako bi ljudi reagovali na predstavu kada bi zaboravili da je u pitanju Nušić, a u obzir uzeli da ovi mladi ljudi imaju do 18 godina.

Nedžad Milanović je čestitao mladom glumačkom ansamblu na uloženom trudu. Zanimalo ga je zašto je predstava uvrštena u program FEDRE kada postoji toliko srednjoškolskih festivala.

Senada Milanović smatra da je ovo jedna tipična srednjoškolska predstava koja treba ići na srednjoškolske festivale i biti u samom vrhu. Nameće se pitanje koliko oni mogu konkurisati glumcima sa iskustvom koje smo imali priliku vidjeti na ovogodišnjoj FEDRI. Dopali su joj se interesantni scenski pokreti i neobično mjesto radnje. Zamjerku je uputila na račun neartikulisana govora. Zanimalo ju je zašto nije predstava završena kada je otjerao glumce i zašto ministrka nastavlja iznositi monog, što se njoj učinilo kao dupli kraj.

Željko Milošević vjeruje da je glavni razlog nešto slabije glumačke igre u večerašnjoj izvedbi bila trema. Oni su zadovoljni selekcijom i učešćem na FEDRI. Smatra da se pored problematike o učešću ove predstave na srednjoškolskim festivalima treba posmatrati i da li je citatnost postmodernističkog pozorišta dovoljno konkurentna klasičnom pozorištu. On vjeruje da je glavni problemi mali broj festivala, pa se kao posljedica toga na jednom festivalu nerijetko nađu predstave koje se ne bi trebale takmičiti u istim kategorijama.

Milica Milošević je rekla da su oni kao ansambl sami izrazili želju da rade Nušića na moderan način, svjesni svega što se događa oko njih. Pojasnila je da ona na samom kraju izgovara monolog kako bi prenijeli poruku da pozorište uvijek živi, čak i kada ga stave iza rešetaka, što je bio slučaj u njihovoj predstavi.

Senad Milanović se pridružio čestitkama objema „ministarkama“. Pohvalio je Čedu za prirodnost na sceni, uz sugestiju da malo više poradi na dikciji. Prema njegovom mišljenju, ova predstava je nesumnjivo bolja i kvalitetnija u poređenju sa predstavom „Ženski razgovori“.

KNJIGA UTISAKA...

“MINISTARKA”

GRADSKO POZORIŠTE TREBINJE

Što nije bilo Želje?
Tužna

Njihovom interesantnom glumom su pokazali kako stvarno ne treba izvoditi Nušića. Ali nema veze, gledao sam gore.

GoranDžeferson

Nemoguć izlazak iz stvarnosti unatoč silnoj glumi i želji posmatrača da bude dio ministarkinog života.

Basarica

Dječak je presladak i pretalentovan.. :) Samo da su pričali sporije.

Nušić jeste napisao „Gospođu ministarku“ da bi napravio šalu, ali ovo je čini mi se ispod nivoa eto barem amaterskog predstavljanja jednog glumačkog sastava. Nušić je ozbiljnost. Pretjerali sa dječakom.

Pozorišni glumac

Mrkonjić Grad

Mali je zakon

Nečitko

GLAS PUBLIKE...

“MINISTARKA”

GRADSKO POZORIŠTE TREBINJE

Lijepo poruke!

Anđa

Sviđa mi se, odlična predstava.

Sanela

Nije nešto. Nisam zadovoljan. Očekivao sam više od Trebinja!

Smajo

Sve pohvale za dječaka. Super predstava.

Amer

Predstava mi se svidjela, glumci su uigrani. Super! :)

Marija

Predstava je bila dobra samo je predugo trajala.

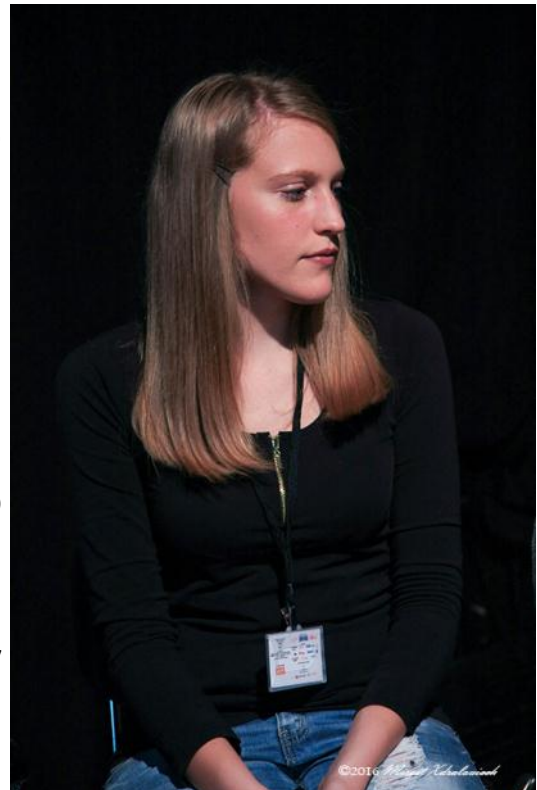
Anes

Meni se nije svidjela predstava. Mislim da su glumci premladi da bi radili Nušića.

Ana

PREDSTAVLJAMO...

MILICA MILOŠEVIĆ ima 18 godina, a u pozorištu je već 5 godina. Rekla nam je da je pozorište njena prva ljubav i da voli ono što radi. Inače, njen otac je i režiser pa smo je pitali kako je to raditi sa ocem. Kaže da joj je u početku bilo jako nezgodno, da je bilo stid pred tatom pokazati nešto, ali vremenom to postaje zanimljivo i tatu zove svojim drugom koji je uvijek tu za nju. Iako ne namjerava da upiše nešto vezano za glumu, nada se da će se pozorištem baviti bez obzira na sve ostale obaveze i da će njegovati tu svoju ljubav ka njemu čitav život.

DAVID POPADIĆ je jedan od najmlađih učesnika ovogodišnjeg Festivala. Ima tek 11 godina, a već pet godina se bavi teatrom. Inače glumi sa svojim vršnjacima, ali ga je ovaj put režiser Željko pozvao da glumi sa starijim od sebe i kaže da je za njega to bio vjetar u leđa i da mu nije predstavljalo nikakav problem. Kada se tek upisao u pozorište, kaže da su mu mama i tata odmah rekli da će to trajati tek nekoliko proba, ali on nije odustajao i evo dogurao je do 5 godina u teatru. Želi da postane slavni glumac, a mi se iskreno nadamo da će da prati taj san.

RAZGOVOR SA...

ŽELJKO MILOŠEVIĆ

Kao dugogodišnjeg prijatelja naše FEDRE pitali smo ga da nam kaže svoje viđenje ovog festivala u svijetu amaterskog tetara.

FEDRA je festival koji je meni izuzetno drag. Dugi niz godina smo sklapali prijateljstva i razmjenjivali određena iskustva i znanja, tako da to između nas funkcioniše. Nekada smo i bliže saradivali. Mislim da je FEDRA nešto što je potrebno u teatarskom stvaralaštvu, što treba da živi i da iz godine u godinu napreduje. Svjedoci smo da su i drugi rekli da im je bilo zadovoljstvo da dođu, a imali smo priliku čuti da neki ansambli ulažu dodatne napore da bi bili konkurentni za dolazak na FEDRU. Mislim da to samo po sebi govori da je FEDRA festival koji je tokom godina izgradio sebe i koji je svake godine za jednu stepenicu bolji i kvalitetniji i ima veći značaj.

S obzirom da je predstava „Ministarka“ nagrađivana na festivalima u Konjicu i Travniku željeli smo znati kako su mladi glumci reagovali na nagrade i šta su u tom smislu očekivali od FEDRE kao festivala.

Oni su mlada ekipa i naravno da razmišljaju o nagradama i da im one puno znače, ali kroz razgovor i kroz sve ono što mi radimo oni imaju sasvim dovoljno svijesti o tome kakav je festival FEDRA i ko dolazi na njega. Shvataju FEDRU kao zadovoljstvo što im je pružena prilika da učestvuju, budu dio programa, budu na istom mjestu sa doajenima amaterskih pozorišta. Cijenim to što su ovi mladi ljudi razigrano ispitivali kakve su im šanse. Treba imati ambiciju, želju i volju, jer samo tako će nastaviti da rade i stvaraju. Kada ponovo budu učestvovali za nekoliko godina sa nekim novim predstavama, vjerujem da će neki od njih opravdati svoj dolazak.

Željko Milošević se bugojanskoj publici u više navrata predstavljao i kao reditelj, ali i kao glumac. Zanimalo nas je koji je od ova dva zadatka za njega kompleksniji.

Mnogo je lakše učestvovati, interesuje vas vaš lik. Glumci na sceni su u principu mnogo sebičniji. Najvažnija im je uloga i imaju tu jednu misiju da je dobro urade, da ostvare dobar partnerski odnos sa kolegama na sceni, da se uklope u indikacije reditelja. Naravno, to nije nimalo lak proces ako želite sa tim nešto da uradite. Mislim da je gluma jedan krvav posao ako se želi stvarno postići i ostvariti neki rezultat vrijedan pažnje. Rediteljski posao je nešto kompleksniji, zahtjevniji i uvijek je najveća odgovornost na reditelju. Za svaku lošu predstavu je uvijek krivac reditelj, a za svaku dobru predstavu su svi zaslužni.

RAZGOVOR SA...

LJILJANA ČEKIĆ, predsjednica Stručnog žirija ovogodišnje FEDRE

Čitajući vašu biografiju nekako samo po sebi se nameće pitanje kako se javila odluka o promjeni profesije, s obzirom da ste završili Elektrotehnički fakultet u Banjoj Luci. Kako i kada se javila ljubav prema pozorištu?

Ljubav prema pozorištu u meni živi od prvog susreta sa njim. Bila sam dobar matematičar i nekako sam po inerciji slijedila taj put. Kasnije sam počela sa preispitivanjem. Nisam se bojala promjena. To bi bilo ukratko.

Budući da se Festival bliži kraju da li su dosadašnje predstave ispunile vaša očekivanja?

Nisam imala nekih posebnih očekivanja upoznata sa tekućom produkcijom. Više me interesuje razlika u scenskim estetikama i načinu na koji određene glumačke trupe funkcionišu.

Na ovogodišnjoj FEDRI smo se imali priliku upoznati sa vašom doktorskom disertacijom. Možete li nam reći zašto ste se odlučili baš za ovu temu?

Tema je godinama čekala i neko je trebao da je obradi. Poneke životne odluke predstavljaju rezultat niza slučajnih okolnosti. Moj pokojni mentor prof. Vladimir Jevtović je bio presudan u izboru teme.

Na samom kraju bismo vas zamolili da nama i dragim gostima naših festivala otkrijete tajnu vječne mladosti, budući da ste je vi nesumnjivo pronašli.

Hvala na komplimentu. Nemam nikakav recept. Možda je tajna u stanju duha. U životu nikad ne razmišljam da li nešto priliči mojim godinama, nego da li priliči meni. Možda je to negacija vremena.

JUČER... PREZENTACIJA “PRIOLOG ISTORIJI BH POZORIŠTA”...

Jučer, u 11:30, u Maloj sali upriličena je prezentacija “Prilog istoriji BH pozorišta” dr. sc. Ljiljane Čekić. To je ujedno i njena doktorska disertacija.

SEDMI DAN FESTIVALA...

PREZENTACIJA RADIONICA

Danas, u 11, 00 sati, u Maloj sali je održana prezentacija radionica „Scenski pokret u različitim žanrovima“ koje je vodila glumica Narodnog pozorišta RS Slađana Zrnić.

**VEČERAS...
MALA SALA
19, 00 SATI**

THE KATETERI

Režija: Rusmir Agačević Rus

Igraju:

Davor Vujanović-**MAJSTOR**

Nebojša Filipović-Neš- **NESVRSTANI**

Hajiša Halilović- **DRUG-DRUGARICA**

Roberto Zahirović Rifi- **KONOBAR**

Scenski pokret- PS MAYA- Travnik

Muzika: Saša Filipović i Nebojša Filipović

Kostimografija: Elmedina Palić i Hana Pinjo

Svjetlo: Bojan Ljoljić

O POZORIŠTU...

POZORIŠTE TRAVNIK osnovano je još 1954. godine i prvu predstavu pod nazivom Amatersko pozorište Travnik je izvelo 07.04.1954.godine. Svoju aktivnost Pozorište nije prekidalo ni u najtežim uslovima, tako da danas s ponosom možemo reći da obilježavamo 62 godine svoga postojanja. Za to vrijeme izvedeno je oko 150 premijernih djela i odigrano preko 2.000 predstava. U nekoliko generacija, kroz pozorište je prošlo blizu 1.500 članova poklanjajući se

publici kao režiseri, scenografi, glumci, baletani, kostimografi, šminkeri, šaptači, radnici na tehnicima, biletari i dr. Svoj entuzijazam nisu štedjeli ni kao organizatori vlastitih pozorišnih manifestacija, ali isto tako i kao suorganizatori drugih programa. Učestvovalo se na mnogim festivalima, smotrama, susretima, a na onim na kojima su dodjeljivane nagrade za umjetnička ostvarenja naši članovi su dobijali laskava priznanja. Zavidan broj nagrada i priznanja krasi naše vitrine, pa se možemo svrstati u sami vrh dramskog amaterizma. Ponosni smo da su u našim redovima ponikli i prve korake učinili „na daskama koje život znače“ desetine članova koji su se otisnuli u profesionalne pozorišne vode i načinili ili čine uspješne karijere. Značajne su manifestacije koje smo mi pokrenuli. Bio nam je cilj zadovoljiti ukus naše vjerne publike koja je znala cijeniti naša stremljenja da dramsku umjetnost predstavimo na što većem umjetničkom nivou, bilo da mi izvodimo predstave ili nam u goste dolaze mnoga amaterska i profesionalna pozorišta. Nezaboravne su manifestacije: „*Travničke pozorišne svečanosti*“, „*Planinska pozorišna staza*“, „*Festival dramskih sekcija osnovnih i srednjih škola naše opštine*“, „*Međunarodni festival tetarskih grupa „Kaleidoskop“*“, „*Međunarodnog festivala „Dani adolescenata*“, organizirali festival „*Umjetnost radi umjetnosti*“, muzički serijal „*Djeca hitaju pjevo*ve“. Kroz projekte smo se rado uključivali u humanitarne akcije, naprimjer „*Pomoć djeci kroz art terapiju*“ i druge.,

Pozorište Travnik trenutno radi kroz tri pozorišne scene: scenu odraslih, omladinsku i dječiju scenu. Aktuelne predstave su: „*The kateteri*“, poetska koreo-drama „*Ilhamija*“, muzičko-scenski performans „*Muzika iz romana*“ i dječija predstava „*Frozen*“.

TRAVNIČKE POZORIŠNE SVEČANOSTI 2016. (TPS 2016.)

Nakon dužeg niza godina, Pozorište Travnik ponovo je pokrenulo ovu manifestaciju održanu u aprilu 2016. godine. Entuzijazam nekolicine iskusnih članova i mlade garde koja trenutno djeluje u Pozorištu je uzelo kao osnovni cilj da travničkoj publici, pored svoje, predstave dramsko stvaralaštvo drugih, te da se u proljetnim mjesecima u Travniku odvija nova kulturna manifestacija. Svjesni da u današnjim uslovima ne dolaze u obzir megalomanski projekti, ali ništa manji projekat nije bilo ugostiti dramske ansamble koji djeluju na području SBK/KSB. Ovo je bila i prilika uspostavljanju novih prijateljstava, te približavanje dramske umjetnosti mladim sugrađanima, djeci i omladini bilo da se radi o aktivnim ili pasivnim učesnicima – publika. Prilog tome je i činjenica da naš grad treba da ima što više kulturnih događaja.

O PREDSTAVI...

THE KATETERI je snažna glumačka predstava, satirična komedija koja govori o svakodnevnim pričama prijateljstva, problemima, željama i nadama jedne generacije. U svojim jednostavnim i nadasve komičnim dijalozima glumci koji su „iz jednog vremena“ došli u drugo pokušavaju pronaći smisao u trećoj životnoj dobi i ponovo biti u „koraku sa vremenom“. Karakterno različiti, tri prijatelja koja su, kako u privatnom, tako i u scenskom životu nerazdvojni, igraju jednu od svojih životnih igara. Četvrti lik, predstavnik današnje generacije ulazi suptilno u njihov prostor i igru, na jedan zanimljiv i simpatičan način, pokušavajući izbrisati komunikacijske „šumove“ uspostaviti odnos i biti prihvaćen. Kako je poznati dramski kritičar Vojislav Vujanović napisao: „Dijalozi su ono najfascinantnije u ukupnom dramaturškom sustavu Rasmira Agačevića Rusa. Taj karakter su imali već u ranoj fazi njegovog dramskog stvaralaštva, ovdje su oni dospjeli do zenitne tačke. Oni ne proistječu iz tematskog sloja koji bi umajetnik postavio sebi za cilj literarne elaboracije, oni kao da izniču iz ničega, vinu se u prostoru poput čigre i svojom zvučnošću, svojim unutrašnjim fluidom prozove nove

replike, novu dijalošku frazu da bi, potom, zajednički zaigrali u scenskom prostoru, oblikovali prizor kao utjelovljenu situaciju koja postaje sugovornikom sa gledalištem“.

Za samog reditelja, razlog pisanja KATETERA bilo je vrijeme koje je determinisalo opraštanje od članova i glumaca „sa ovoga svijeta“. Književnik Rusmir Agačević želio je napraviti djelo u kojem će travnički glumci, u svom generacijskom vremenu, uz veliko znanje i iskustvo, igrati nešto što će ih činiti srećnim. Poslije prve postavke predstave, desilo se da je ovaj Svijet napustila glumica Zlata Imamović.

THE KATETERI su nastavili da dišu i igraju svoju igru na sjećanje i radost svih onih koji ih gledaju na Zemaljskim i Nebeskim daskama što život znače...

O REŽISERU...

RUSMIR AGAČEVIĆ, književnik, rođen je u Travniku 1952. godine. Živi i radi u Hrvatskoj gdje je član Društva hrvatskih pisaca, i Hrvatske zajednice samostalnih umjetnika, voditelj je Malog kazališta bajki SOS Dječjeg sela Lekenik, jednog od najuspješnijih dječjih teataru u HR, u Zagrebu je voditelj ZVRK teatra Kulturnog društva Bošnjaka Hrvatske i član redakcije Preporoda KDBH. Napisao je 11 drama, sve su odigrane i neke od njih prevedene na nekoliko svjetskih jezika. Najpoznatije su LJUDI KO VOZOVI , (1980.) koju je za TV BiH režirao Emir Kusturica, zatim ILHAMIJA, koja je 1984. uvrštena u Antologiju mlade drame BiH, te je po mišljenju Safeta Plakala, teatarskog kritičara i pisca - jedna od najuspješnijih historijskih drama u BiH, zatim PICNIC, pa DOGAĐANJE FAMILIJE HADUMIĆ, snimljena za TV BiH . Svakako je tu i drama COKULE koju je 2001. godine odigrao Sarajevski ratni teatar. Agačević se bavi i pisanjem edukativnih scenskih igrokaza i bajki za djecu, izvedeno mu je 19 predstava , od kojih su tri snimljene za televiziju, a nema relevantnijeg festivala dječjeg dramskog stvaralaštva na kojemu nisu igrane njegove predstave. Kao scenarist i redatelj je snimio 11 svojih, autorskih, kratkih dokumentarno-igranih filmova, a dugo vremena pisao je i svoje kolumne u sarajevskim časopisima SVIJET i AS. Izašla mu je knjiga dramskih tekstova ČETIRI TEATARSKA KOMADA, knjiga

prema filmskom scenariju PRIČA O NOVOJ BILOJ, PIRGI, ŠTRKLI I NJIHOVOM DJEDU IZ NOVE BILE NA PUPKU BOSNE, te knjiga DVANAEST IGROKAZA ZA ČITANJE I SCENSKO IGRANJE. Izašla mu je i zbirka pripovjetki pod nazivom SNOVOPRIČE O SEFARDIMA I AŠKENAZIMA TRAVNIČKIM, te dvije knjige – slikovnice za djecu i odrasle : LEGENDA O AJVAZ- DEDI i GUSLAČ NA KROVU .

Njegove drame, komedije i predstave za djecu su igrane u sve i jednom gradu i većem mjestu u BIH u izvođenju raznih pozorišnih grupa. Dobitnik mnogih priznanja za kreativni i edukativni rad.

VEČERAS...
POZORIŠNA DVORANA
20, 30 SATI

SINJSKO PUČKO KAZALIŠTE
„CINCO I MARINKO“
ILITI „LIPA SMRT“
Autor: Mate Matišić

Režija: Željko Viculin

Igraju:

Željko Viculin– CINCO

Miljenko Vardić-MARINKO

SCENOGRAFIJA: Miljenko Vardić

SVJETLO I TON: Nikša Katić

ŠAPTAČ: Julija Jukić

IZBOR GLAZBE: Tatjana Katić i Željko Viculin

O PREDSTAVI...

OSVRT AUTORA...

Kad sam započinjao pisati o Cinci i Marinku, koji kao živi mrtvaci u mrtvačkom sanduku putuju u obećanu državu Hrvatsku, nisam ni slutio koliko će nam takvih putovanja u mrtvačkim sanducima pružiti stvarnost. Mrtvački sanduk postade najčešće prijevozno sredstvo kojim se dolazi do ostvarenja snova o vlastitoj državi. Lijepo legneš u lijes i eto te odmah u Lijepoj Našoj. Štoviše, putovanje u dobro skrojenu sanduku danas je privilegij i luksuz. Mnogi su te udobnosti bili lišeni, otputovavši u državu Hrvatsku prije njezinoga formalnog priznavanja, bez konfora lijesa. Umiranje se pretvorilo u povijesni stvaralački čin, a hrvatsko iskustvo smrti u temu čije će se varijacije još dugo pojavljivati pred nama u raznim oblicima, umjetničkim i dnevnopolitičkim.

Gastarbajteri Cinco i Marinko, očajnički željni obitelji, ljubavi i rodnog kraja, pokušavaju se dokopati domovine, ako već ne može drugačije, onda u mrtvačkom kovčegu. Cilj je dobivanje njemačke penzije koju bi kasnije, naravno živi, trošili. Dakako, na putu i u domovini nastaju svakakve peripetije. Ova je predstava svojevrsni smijeh apsurdna, u svoj osnovni postav uključuje mrtve kao jednu od hrvatskih poslovnih mogućnosti: danas, kada svi pričaju o tzv. otvaranju prema svijetu, o našem uključivanju u Europu, stanovito je da ćemo mi u Europu najlakše ući u mrtvačkim kolima.

"Matišićevi likovi zapravo su junaci nigdine: između domovine u kojoj prebivaju duhom a rijetko i tijelom, i tuđine u kojoj žive samo tijelom, a duhom u nju nikada potpuno ne stignu." Ta nigdina ili pripizdina prostor je tipično Matišićevske groteske za koju teško da može biti boljih i nadahnutijih tumača od Željka Viculina i Miljenka Vardića.

TEORIJA KOJA HODA...

PATRICE PAVIS

RJEČNIK POZORIŠTA

DRAMATURGIJA

U najširem smislu riječi, dramaturgija je tehnika (ili poetika) dramske umjetnosti koja pokušava da ustanovi principe građenja pozorišnih komada, bilo na induktivan način – na osnovu konkretnih primera, bilo dedukcijom – polazeći od sistema apstraktnih principa. Ovaj pojam pretpostavlja skup specifično pozorišnih pravila koja moraju da se poznaju da bi jedan komad bio ispravno napisan i analiziran. Sve do klasičnog perioda, dramaturgija, koju su često razvijali sami dramski pisci (vidjeti Corneilleove Rasprave ili Lessingovu Hamburšku dramaturgiju), imala je za cilj da otkrije pravila, pa čak i uputstva za sastavljanje komada i da ta pravila naloži drugim dramskim piscima (na primer, Aristotelova Poetika ili d’Obinjakov Pozorišni priručnik). J. Scherer, autor knjige Klasična dramaturgija u Francuskoj (1950) razgraničava unutrašnju strukturu komada (ili dramaturgiju u užem smislu) i spoljašnju strukturu komada (koja je vezana za izvođenje teksta): „Unutrašnja struktura je skup elemenata koji čine osnovu komada; to je ono o čemu je u komadu riječ iz tačke gledišta dramskog pisca prije nego što se u obzir uzme postavljanje komada na scenu. Ovoj unutrašnjoj strukturi suprotstavlja se spoljašnja struktura; i ovdje je riječ o strukturi, ali se ova sastoji uglavnom od formi, i to onih koje uključuju modalitete pisanja i izvođenja komada“. Klasična dramaturgija nastoji da utvrdi konstitutivne elemente dramske konstrukcije svakog klasičnog teksta, na primjer, ekspoziciju, dramski čvor, dramski sukob, rasplet, epilog, itd. Klasična dramaturgija ispituje isključivo rad dramskog pisca i narativnu strukturu komada. Scenskom realizacijom predstave ona se ne bavi neposredno, čime se objašnjava zašto današnja pozorišna kritika baš i nije naklonjena ovoj disciplini, barem ne u njenom tradicionalnom značenju. Čini se da se, počevši od Brechta i njegovog promišljanja dramskog i epskog teatra, značenje pojma dramaturgije proširilo tako da obuhvata:

1. Istovremeno ideološku i formalnu strukturu djela;
2. Specifičnu vezu između forme i sadržine u smislu u kojem Ruse definiše umetnost kao „uzajamno slaganje duhovnog sveta i opipljive tvorevine, vizije i forme“;
3. Sveobuhvatan rad kojim se tekst postavlja na pozornicu i čija je namjera izazivanje određenog efekta kod gledalaca. Na ovaj način Brecht vidi „epsku dramaturgiju“ kao pozorišni oblik koji koristi sredstva komentaranja i efekte otuđenja sa ciljem da se bolje opiše društvena stvarnost i doprinese njenom mijenjanju.

U tom smislu, dramaturgija se tiče i izvornog teksta i sredstava koja se koriste zarad postavke teksta na pozornicu. Analizu dramaturgije jedne predstave čini će, dakle, opis njene fabule u trodimenzionalnoj stvarnosti, tj. u njenom konkretnom izvođenju, detaljno određivanje načina na koji se jedan događaj u pozorištu prikazuje i pripovijeda (upitnik*).

TEORIJA KOJA HODA...

Dramaturgiju kao djelatnost dramaturga čini sklapanje tekstualnih i scenskih elemenata, izvođenje složenih značenja teksta biranjem određenog tumačenja i usmjeravanjem predstave u željenom pravcu. U ovom slučaju, dramaturgija se odnosi na skup estetskih i ideoloških opcija koje sprovodi tim saradnika, od reditelja do glumaca. Ova djelatnost uključuje razvijanje i izvođenje fabule, izbor scenskog prostora, montažu, glumačku interpretaciju, iluzionističko izvođenje ili izvođenje sa distancom. Ukratko, dramaturgija se pita kako su u tekstu i na sceni uređeni sastavni dijelovi fabule i u kojem su vremenskom odnosu. Dramaturgija, dakle, u svom najskorijem značenju, teži da prevaziđe ograničenost istraživanja dramskog teksta te da obuhvati i tekst i njegovu scensku realizaciju. Ona nastoji da razumije način na koji se ideje o ljudskim bićima i svijetu uobličavaju u formu, tj. u tekst i na sceni. Ovo zahtijeva praćenje procesâ modelovanja (apstrakcije, stilizacije i kodifikacije) ljudske stvarnosti, koji vode specifičnom korištenju pozorišnog aparata. Značenje u pozorištu je uvijek tehničko pitanje koje ima veze sa scenskim elementima, formama i strukturama. Dramaturgija se zasniva na analizi radnji i njihovih aktanata (likova), zbog čega je neophodno odrediti upravljajuće sile dramskog univerzuma, vrijednosti aktanata i smisao (pravac) fabule. Odlučujući se da tekst pročita i prikaže u skladu sa jednom ili više skopčanih tački gledišta, dramski pisac rasvjetljava historijski karakter teksta, njegovu ukorijenjenost u historiji čovečanstva ili nezavisnost spram iste, kao i sve nesuglasice između dramske situacije i našeg referentnog okvira. Tumačenjem komada u skladu sa različitim književnim žanrovima stvaraju se različite fabule i likovi, tako da izbor određenog žanra tekst svaki put uobličava na određen način. Sve ove opcije omogućavaju nam da prepoznamo, ako ne i objasnimo, strukturalne i historijske dvosmislenosti, ono što je ostalo neizrečeno, kao i prazna mesta. Historijski razvitak ideoloških sadržina i traganja za formom objašnjava sve nesuglasice između forme i sadržine koje mogu da dovedu u pitanje njihovo dijalektičko jedinstvo. Krajnji cilj dramaturgije je da predstavi svijet, bez obzira na to da li teži mimetičkom realizmu ili odbacuje podražavanje kako bi predstavila neki autonoman svet. U svakom slučaju, ona uspostavlja status fikcije i nivo stvarnosti likova i radnji, ona oblikuje dramski univerzum korištenjem audiovizuelnih sredstava i odlučuje o tome šta će publika smatrati stvarnim. Na taj način, baš kao i u muzici, ona bira ključ iluzije ili razbijanja iluzije i zadržava ga tokom sprovođenja scenske fikcije. Jedna od glavnih opcija ovog sklopa tiče se izbora da se radnje i njihovi nosioci prikažu ili kao pojedinačni slučajevi ili kao tipični primjeri.

Konačno, krajnji i glavni zadatak dramaturgije bio bi da dovede do usklađivanja teksta i pozornice, da donese odluku o tome kako tekst treba da se igra, kako da mu se dâ scenski podsticaj koji bi ga razjasnio datom vremenu i datoj publici. Odnos između pozornice i publike određuje i potanko označava sve ostale odnose – da li pozorište treba da zabavlja ili da podučava, da tješi ili da uznemirava, prikazuje ili potkazuje, pitanja su koje postavlja dramaturška analiza. Za nekog ko nema sveobuhvatnu i jedinstvenu sliku svijeta, prikazivanje stvarnosti u pozorištu uvijek će biti fragmentarno.

KLOŠARENILO...

EDO VON KORJENIĆ, VON OVO VON ONO...**NE IDITE SA BINE****NIKO NE ZNA NJENU IGRU**

Što vjetar
radi ruži

a šta ruža
radi vjetru

to ni dušman
ne bi.

VJETAR KOJI BROJI RUŽE

Ima jedan vjetar
koji svako jutro
se rano budi
i u vrtu
ruže broji

I samo se
za jednu
boji.

NEKAD SI KAKVA NISI

Nekad si oblak
crven ko ruža

nekad si ruža
crna ko đavo.

JEDNOJ NIKADA DO KRAJA PROCVJETALOJ

RUŽI
Neki snovi
imaju boju duge

neke ruže
vječno boju tuge.

RUŽE KOJE SU ČITALE MARXA

Čitanje Marxa
bila im je
kao omiljena lektira
klasna
praksa

*Od svega što postoji, mi dišemo, budimo se i
pretvaramo to u pjesmu. (budistička pouka)*

POBJEDNICI I GUBITNICI
Na kraju festivala
pobjednici sa zastavama
poraženih
koračaju po laticama ruža

gubitnici koračaju
po laticama ruža
tužni
iza pobjednika.

LJETNA NOĆ
Nekad
mirisi tvoji
progovore
bojama ruža

nekad
bodljama
riječi.

NA KRAJU FEDRE
Ne idite
sa bine

svakoj glumici zagrljaj
i ruža i srce
i vino sa usana
za ponovni sastanak

svakom glumcu
stisak ruke
i dva bureta piva
za rastanak.

RAZOTKRIVANJE POSLOVICE...

KAKO MUSA DERE JARCA

Odvajkada čovjek voli izazove. Otkriva svijet oko sebe, pa samim time otkriva i sebe. Sve što poželi, ima u prirodi. I lijekove i otrove. Shvatio je da postoje slatka i slana voda, tako što je probao jezikom. Kada je slatka, progutaš, a kad je slana ispljuneš. Kad su onog jednog našli u šumi da umire, vidjeli su da drži nekakvu gljivu u rukama, i odmah su shvatili da je otrovnica. Tako su sve spoznavali. U početku nije bilo nikavoga stida. Hodali su gologuzi. Žene nisu kao danas nosale sise s ponosom, nego nako. To je bilo normalno. Kod muških je ona stvar landarala đah tamo, đah vamo. E, kasnije će doći, mnogo kasnije će doći u modu kupovne sise. I kupovne gubice, i sve kupovno. Muškarci nisu svoje nagone sputavali. Imali su one odnose sa ženama, životinjama, drvećem. Ono što se kaže sa svim što hoda. Dobro, drveće ne hoda, ali su oni hodali oko njega. Iako su bili sa svima, žene nisu bile ljubomorne, jer su morale prat veš na vodi poslije spoznaje da se neki dijelovi tijela moraju držati skrivenima, da bi ih neko poželio otkriti. Onda dođe stid. U jednom plemenu su kad neko nekoga želi onako, govorili da želi da se dere s njim. Sretnu se dvojica iz plemena i ovaj jedan pita drugog: „ Dere li se išta?“. Ovaj odgovori: „Slabo.“ . Ovaj ga opet pita: „A što?“. Ovaj kaže: „Mrsko mi.“ . Ovaj ga pogleda i prođe pored njega i ode tamo. Oni su svi čuvali koze. I derali se sa kozama. Svaki dječak je prvo seksualno iskustvo imao sa kozom, ama baš svaki. Bio jedan i omusio se. Mislim omusio facu, ono sav se nageo prema stopalima i prema tleu. Mislim, prema tlu. Spala mu faca. Počeli su ga zvati Omuseni, pa im bilo dugačko, i zvali ga Omusa i na kraju Musa. Ovaj ga jedan vidio kako umjesto koze zaskakuje jarca. Nešto se zanot'o, pa mu bilo svejedno. Onda je ovaj mašući glavom rekao: „Kako Musa dere jarca.“. Ovaj ga jedan čuo i to se prenese do danas. Danas se ova poslovice koristi kad neko ima omušenu facu, pa se zanota u deranju i zamijeni kozu i jarca.

Ma, Musa
je zakon !

OBAZIRANJA...

FEDRO: Eto, projde Festival.

FEDRINICA: Ne kaže se projde.

FEDRO: Dobro, evo ijekaviziram, projide.

FEDRINICA: Džaba te ja ispravljam, kaže se prođe.

FEDRO: Što ne kažeš da ovdje ima nepostojano a.

FEDRINICA: Oj, Bože, oprost mi njegovo neznanje.

FEDRO: Jes to ti neka možda ministarka?

FEDRINICA: Nisam, ja sam Fedrinica.

FEDRO: Znaš šta sam skonto?

FEDRINICA: Ne znam, iznesi svoje skontavanje, pomno slušam.

FEDRO: Tebe zovu Fedrinica po meni?

FEDRINICA: Dobro, svijet je mentalno zadocnio.

FEDRO: Onu zovu ministarka po njezinom čovjeku?

FEDRINICA: Jeste, takav vakat bijaše.

FEDRO: Što onda ovu komšinicu našu ne zovu limarka?

FEDRINICA: Misliš, komšinicu Galibu?

FEDRO: Ja, pa čovjek joj je limar.

FEDRINICA: Ne zovu se više žene tako.

FEDRO: Tu sam te čeko i sačeko, što Fatu zovu hodžinica?

FEDRINICA: Pa, čovjek joj je hodža.

FEDRO: Aha, pa i kod one je čovjek limar, znači more hodžinica i ministarka, a ne more limarka, poslovođičanka, šefovica, sekretarovca, bravarovca...

FEDRINICA: Imaš moju podršku, mužu moj...

(sebi u njedra) Srećom, kraj Festivala, nabrajao bi sve dok ne dođeš i do štelovice... Žene onog našeg komšije što može sve naštelit...

DIREKTOR FESTIVALA:	SARADNICI FESTIVALA:	SELEKTOR:
Vahid Duraković	Jasmina Mlačo	Vojo Vujanović
KOORDINATOR FESTIVALA:	Melisa Sabitović	STRUČNI ŽIRI:
Sanel Ugarak	Samir Nuhić	Dr.sc. Ljiljana Čekić
PR FESTIVALA:	Almir Mujagić	Prof.dr. Sulejman Bosto
Amar Ferizović	Ermina Musić	Faketa Salihbegović– Avdagić
	Senada Milanović	ORGANIZACIONI ODBOR:
REDAKCIJA BILTENA:	Rea Vučić	Hasan Ajkunić-predsjednik
Nedžad Milanović, urednik		Senada Milanović
Vedrana Kisić, tehnički urednik	ŽIRI PUBLIKE:	Suad Velagić
Edna Supur	Almir Mujagić	Edin Čatić Bato
Ines Jusufbašić	Vlatko Glavaš	Ermina Musić
Medina Spahić	Mia Maros	Sanel Ugarak
Suad Velagić	Munevera Bešlagić	Nedžad Milanović
Mirzet Ždralović, fotograf	Vedrana Marinović	Željko Luleđija
SARADNICI BILTENA:	Edo Korjenić	Antonio Džolan
Edvin Supur	Nedim Milanović	Samir Nuhić
Lamija Mlačo	Ibrica Čustić	Amel Ugarak
Lejla Mujić	Željko Luleđija	Vahid Duraković
Šejla Sadiković	Denis Demša	UREDNICI I INTERNET
Amila Velagić	UMJETNIČKO VIJEĆE FESTIVALA:	STRANICE:
Emil Ždralović	Anto Bilić -predsjednik	Edin Čatić Bato
TEHNIČKA EKIPA:	Jesenko Muzaferija	Mulhari Agić
Senad Imamović Struja	Željko Milošević	VANJSKI SARADNICI:
Edin Čatić Bato	Ermina Musić	Maida May
Azem Duraković	Senada Milanović	Edo Korjenić
Jusuf Hozić Caci	Goran Jokić	
	Vahid Duraković	
	DIZAJN-PLAKAT-NASLOVNICA:	
	Antonio Džolan	

VAŽNI BROJEVI I SERVISNE INFORMACIJE:

POLICIJA 122– VATROGASCI 123–HITNA POMOĆ–124 PORTIRNICA KSC-a 030/509-722– AUTOBUSNA STANICA 030/251-789–MOTEL GENEX 030/254-023–DIREKTOR FESTIVALA 030/509-720–UREDNIK BILTENA 061/796-877– KOORDINATOR FESTIVALA 061/639-647

Preporučujemo vam da svratite na osvježenje u Caffè Look (šetalište u Centru grada) ili u Caffè

HOLLYWOOD i Pizzeria LITTLE BIG (plato KSC-a)